

พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๙ เม.ย. ๖๐
๑๙.๔๕๖.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส23732
วันที่ : ๑๙.๔๕๖.๐๐
วันที่ : ๑๙ เม.ย. ๖๐ เวลา : ๑๓:๔๒

ความที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๑๗/๒๒๖๔

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๔ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง สรุปผลการนำเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง
และสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี	จำนวน ๗๐ ชุด
	๒. รายชื่อองค์กรประกอบคณะผู้แทนไทย	จำนวน ๗๐ ชุด
	๓. คำกล่าวเปิดการประชุม	จำนวน ๗๐ ชุด
	๔. ถ้อยแถลงของคณะผู้แทนไทย	จำนวน ๗๐ ชุด
	๕. คำกล่าวปิดการประชุม	จำนวน ๗๐ ชุด
	๖. ตารางสรุปข้อเสนอแนะที่ได้รับจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติ	จำนวน ๗๐ ชุด

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่อง “สรุปผลการนำเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้
กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา” มาเพื่อคณะรัฐมนตรี
พิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับ
องค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับกับการบริหาร
ราชการกระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

กระทรวงยุติธรรม ขอเรียนดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

๑.๑.๑ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เป็นหนึ่งใน
สนธิสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งได้รับการรับรองโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ ๒๒๐๐
A (XXI) เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๐๔ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๔ โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อให้มีผลผูกพันประเทศภาคีสมาชิกให้เคารพต่อสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของปัจเจกชน เช่น สิทธิ
ในชีวิต สิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการพูดแสดงความคิดเห็น
ในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้ง และสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ฯลฯ เป็นต้น

๑.๑.๒ กระทรวงยุติธรรม ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินงานตามกติกาฯ ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกติกาฯ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๙ ส่งผลให้กติกาฯ มีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ซึ่งผลจากการเข้าเป็นภาคีกติกาฯ ทำให้ประเทศไทยจะต้องดำเนินการตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในกติกาฯ ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ การจัดทำรายงานประเทศเพื่อนำเสนอผลการปฏิบัติตามกติกาฯ รวมถึงพัฒนาการ ปัญหา อุปสรรค ข้อท้าทาย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ HRC ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๑๘ คน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประเทศภาคีสมาชิกเพื่อให้มาทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานของรัฐภาคีตามที่กำหนดไว้ในกติกาฯ และพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของรัฐภาคี

๑.๑.๓ ที่ผ่านมา ประเทศไทย ได้จัดส่งรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๑ ไปยังคณะกรรมการ HRC แล้ว เมื่อปี ๒๕๔๗ และไปนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๑ ด้วยวาจาแล้ว เมื่อปี ๒๕๔๘ สำหรับรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ นั้น ประเทศไทยได้จัดส่งให้กับคณะกรรมการ HRC เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ และคณะกรรมการ HRC ได้กำหนดให้ประเทศไทยนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา ในช่วงการประชุมคณะกรรมการ HRC สมัยที่ ๑๑๙ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ Palais Wilson นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๕ อนุมัติหลักการให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกติกาฯ

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๙ เห็นชอบให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีกติกาฯ และมอบให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำรายงานประเทศฯ เสนอต่อคณะกรรมการ HRC

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบต่อการเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ต่อคณะกรรมการ HRC และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการจัดส่งรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ต่อคณะกรรมการ HRC ต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้จัดส่งรายงานประเทศฯ ให้กับคณะกรรมการ HRC ต่อมาคณะกรรมการ HRC ได้แจ้งให้ประเทศไทยทราบถึงกำหนดการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจาของประเทศไทย ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓-๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ในช่วงการประชุมคณะกรรมการ HRC สมัยที่ ๑๑๙ ณ Palais Wilson นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๑.๓.๒ กระทรวงยุติธรรม ได้มีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา พร้อมทั้งได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งผู้แทนหน่วยงานร่วมเป็นองค์คณะผู้แทนไทยในการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา และต่อมาได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อแจ้งรายชื่อองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยในการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา เรียบร้อยแล้ว

๑.๓.๓ เมื่อวันที่ ๑๓-๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะผู้แทนไทย นำโดยนายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ ปลัดกระทรวงยุติธรรม พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหายังจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหน้า สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน

กระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้แทนถาวรประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการ HRC สมัยที่ ๑๑๙ เพื่อนำเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา ณ Palais Wilson นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓.๔ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการ HRC ได้ออกเอกสารข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) ซึ่งประกอบด้วยข้อห่วงกังวล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ HRC ที่มีต่อประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้ (๑) บทนำ (๒) ประเด็นเชิงบวก (๓) ประเด็นข้อห่วงกังวล และข้อเสนอแนะ จำนวน ๑๘ ประเด็น (๔) การเผยแพร่และติดตาม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา ต่อคณะกรรมการ HRC เป็นส่วนหนึ่งของพันธกรณีที่รัฐบาลไทยได้ลงนามผูกพันไว้กับองค์การสหประชาชาติ จึงเข้าข่ายเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือ ที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. สารสำคัญ

๓.๑ วัตถุประสงค์การนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา การจัดส่งรายงานประเทศฯ เป็นการดำเนินงานตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในข้อบทที่ ๔๐ ของกติกา ซึ่งรัฐภาคีทุกประเทศจะต้องแต่งตั้งคณะผู้แทนรัฐบาลเพื่อนำเสนอรายงานประเทศฯ ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการ HRC ภายหลังจากที่ได้ส่งรายงานประเทศฯ เป็นเอกสารให้กับคณะกรรมการ HRC แล้ว โดยวัตถุประสงค์หลักของการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา คือ เป็นการประชุมหารือระหว่างคณะผู้แทนรัฐบาลไทย และคณะกรรมการ HRC ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง จำนวน ๑๘ คน ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยสหประชาชาติ ทั้งนี้ คณะกรรมการ HRC จะถามคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ บัญหา อุปสรรค ข้อท้าทาย ในการดำเนินงานตามกติกา และร่วมกันสะท้อนข้อห่วงกังวล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อรัฐภาคี โดยในขั้นสุดท้ายจะออกเอกสารข้อสังเกตเชิงสรุป ซึ่งรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ให้กับรัฐภาคี ภายหลังจากนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา เสร็จสิ้นแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐภาคีนำไปพัฒนาการดำเนินงานในประเทศให้มีความสอดคล้องกับกติกา ต่อไป

๓.๒ ภาพรวมการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา

๓.๒.๑ การกล่าวเปิดการประชุม ปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ) ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้ให้ภาพรวมพัฒนาการสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประเทศไทยตั้งแต่ช่วงปี ๒๕๕๒ ถึงปัจจุบัน รวมทั้งได้ยกตัวอย่างพัฒนาการการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญในหลายประเด็น เช่น การเข้าเป็นภาคีตราสารด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การแก้ปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคล การคุ้มครองเด็ก การส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ ฯลฯ นอกจากนั้น ยังได้สะท้อนข้อท้าทายในทางปฏิบัติภายใต้บริบทของประเทศไทย เช่น การรักษาสมดุลระหว่างการเคารพสิทธิมนุษยชน ความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และการบังคับใช้กฎหมาย ในกรณีนี้ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้ยืนยันความตั้งใจจริงของรัฐบาลในการแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนโดยยึดมั่นที่จะหารือร่วมกับคณะกรรมการ HRC ต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๓.๒.๒ คำถามและข้อห่วงกังวลที่ได้รับจากคณะกรรมการ HRC คณะกรรมการ HRC ได้มีการตั้งคำถาม และสะท้อนข้อห่วงกังวลร่วมกันในหลายประเด็น ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้ตอบคำถามของคณะกรรมการ HRC โดยได้ชี้แจงข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย แนวปฏิบัติ พัฒนาการ ข้อท้าทาย และข้อมูลเชิงสถิติ ในประเด็นที่มีการหยิบยกโดยคณะกรรมการ HRC สรุปได้ดังนี้

๓.๒.๒.๑ วันที่ ๑ (วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ระหว่างเวลา ๑๕.๐๐-๑๘.๐๐ น. ตามเวลาท้องถิ่น หรือ ๒๑.๐๐-๐๐.๐๐ น. ตามเวลาในประเทศไทย) คณะผู้แทนไทยได้ตอบคำถามของคณะกรรมการ HRC โดยแบ่งกลุ่มคำตอบดังนี้ (๑) การร่างรัฐธรรมนูญ การปรับแก้ล่าสุด และกำหนดการมีผลบังคับใช้ของรัฐธรรมนูญ (๒) การบังคับใช้มาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.๒๕๕๗ (๓) การดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหาร รวมถึงสิทธิต่างๆ และความเป็นไปได้ในการโอนคดีที่เหลือไปยังศาลพลเรือน (๔) การแก้ปัญหาการลงโทษ การลงโทษ (Impunity) แก่เจ้าหน้าที่รัฐ พร้อมนำเสนอตัวอย่างคดีที่มีการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิด (๕) ความจำเป็นและการบังคับใช้กฎหมายพิเศษในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๖) สถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (๗) การบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ เสรีภาพในการชุมนุม หรือ รวมตัวกันอย่างสันติ (๘) การบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรการขจัดการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และสัดส่วนตำรวจหญิงในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (๙) การดูแลแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน (๑๐) มาตรการดำเนินการเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต การขอพระราชทานอภัยโทษ มาตรการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาความแออัดในเรือนจำ รวมถึงวัตถุประสงค์ในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑๑) สถานะและความคืบหน้าคดีการบังคับบุคคลให้หายสาบสูญ (กรณีทนายสมชาย นีละไพจิตร และนายพอลละจี รักจงเจริญ)

๓.๒.๒.๒ วันที่ ๒ (วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐-๑๓.๐๐ น. ตามเวลาท้องถิ่น หรือ ๑๖.๐๐-๑๙.๐๐ น. ตามเวลาในประเทศไทย) คณะผู้แทนไทยได้ตอบคำถามเพิ่มเติมต่อเนื่องจากวันที่ ๑ ดังนี้ (๑) สถานะของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. (๒) การดูแลผู้ต้องขัง และสภาพเรือนจำ (๓) การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ (๔) การฝึกอบรมสิทธิมนุษยชนให้กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย (๕) การพิจารณาเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของกติกาฯ (๖) การพิจารณาถอนคำแถลงตีความของกติกาฯ (๗) การส่งเสริมสิทธิของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (๘) มาตรการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (๙) การดูแลผู้ต้องขังและสภาพห้องกักของตำรวจตรวจคนเข้าเมือง (๑๐) ความเป็นอิสระของศาลยุติธรรม (๑๑) สถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๑๒) ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้กำลังและอาวุธ (๑๓) การปรับทัศนคติ (๑๔) การบังคับใช้ข้อจำกัด และการทบทวนคำสั่ง คสช. (๑๕) การใช้ความรุนแรงในโรงเรียนผลการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ นอกจากนั้น คณะกรรมการ HRC ได้สอบถามคำถามเพิ่มเติมอีกหลายประเด็น ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้ตอบคำถามที่ได้รับเพิ่มเติมโดยแบ่งกลุ่มประเด็นคำถามดังนี้ (๑) สถานะคดีการฟ้องร้อง ๓ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เขียนรายงานสถานการณ์การทรมานฯ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๒) การดูแลผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (ผู้หนีภัยฯ จากเมียนมาร์ ชาวโรฮีนจา ชาวอุยกูร์) การดูแลเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน การไม่ผลักดันกลับสู่อันตราย (Non refoulement) การแก้ไขปัญหาค้นไ้รัฐ (๓) สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มต่างๆ (๔) การควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ (๕) เสรีภาพในการแสดงความเห็น เสรีภาพในการแสดงออก เสรีภาพส่วนบุคคล การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายหมิ่นประมาท โดยเฉพาะการใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และ ๑๑๖ (๖) การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และประมง (๗) สิทธิในที่ดิน สิทธิชุมชน สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมืองดั้งเดิม (๘) ร่างรัฐธรรมนูญ และการให้ความคุ้มครองคนที่ไม่ใช่สัญชาติไทย (๙) มวยเด็ก และการทบทวนพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ในช่วงท้ายการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา สมพันธ์รัฐสวัสดิ (นายเสข วรรณเมธี) ได้ชี้แจงให้คณะกรรมการ HRC ทราบถึงบริบทการเมืองและสังคมไทยก่อนหน้าเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ความพยายาม

ของรัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้ผลักดันมาตรการและกฎหมายหลายฉบับเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม รวมถึงได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงพัฒนาการการดำเนินงานภายในประเทศตามที่กำหนดไว้ใน Roadmap ของรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การปรองดอง การปฏิรูป และการเลือกตั้งทั่วไปในอนาคต (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๓.๒.๓ การกล่าวปิดการประชุม ปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ)

ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวปิดประชุมโดยขอบคุณคณะกรรมการ HRC ทุกท่านที่ได้ร่วมกันตั้งคำถามสะท้อนข้อห่วงกังวล แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และหารือร่วมกับคณะผู้แทนไทยอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้พยายามอย่างเต็มที่ในการให้ข้อมูลทั้งหมดเท่าที่สามารถจะให้ได้ภายในระยะเวลาที่จำกัด ในการนี้ หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวย้ำความสำคัญของการปฏิบัติตามกติกา การสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน และการเคารพกฎหมายและสิทธิของผู้อื่น พร้อมทั้งแจ้งว่าจะได้เสนอผลการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา และ ข้อเสนอของคณะกรรมการ HRC (Concluding Observations) ให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๓.๓ บรรยายกาศการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา ในภาพรวม บรรยายากาศการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ โดยคณะกรรมการ HRC ได้สอบถามคำถาม สะท้อนข้อห่วงกังวล และนำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้วยความสุภาพ แม้ประเด็นจะมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อน แต่การพูดคุย หารือ และแลกเปลี่ยนระหว่างคณะผู้แทนไทย และคณะกรรมการ HRC ก็ดำเนินไปอย่างสร้างสรรค์เชิงวิชาการ และมีการเสนอแนะประเด็นที่ประเทศไทยควรพิจารณาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นมากกว่าเป็นการแสดงความเห็นในเชิงตำหนิตนเดียวน ทั้งนี้ ในการนำเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา ได้มีผู้แทนภาคประชาสังคมของไทยเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตลอดการประชุม

๓.๔ ข้อห่วงกังวล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ HRC ที่มีต่อรัฐบาลไทย
เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการ HRC ได้ออกเอกสารข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) ซึ่งรวบรวมข้อห่วงกังวล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ HRC ที่มีต่อการดำเนินงานของรัฐบาลไทย เพื่อให้ประเทศไทยนำไปปรับปรุงการดำเนินงานภายในประเทศให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับกติกา ต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้

๓.๔.๑ บทนำ คณะกรรมการ HRC ยินดีที่ได้มีโอกาสหารือร่วมกับคณะผู้แทนไทยเกี่ยวกับการดำเนินงานของไทยเพื่ออนุวัติตามกติกา รวมทั้งขอบคุณที่รัฐบาลไทยได้จัดส่งรายงาน รวมทั้งคำตอบต่อประเด็นคำถามเพิ่มเติมให้กับคณะกรรมการ HRC

๓.๔.๒ ประเด็นเชิงบวก คณะกรรมการ HRC ชื่นชมการดำเนินงานของรัฐบาลไทย ดังนี้ (๑) การที่กระทรวงยุติธรรมจัดตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (๒) การประกาศใช้กฎหมายใหม่ที่สำคัญหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ (๓) การจัดทำและขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (๔) การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (ปี ๒๕๕๙) พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (เกี่ยวกับกระบวนการรับข้อร้องเรียนโดยสหประชาชาติ) (ปี ๒๕๕๕) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (ปี ๒๕๕๑) และอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ (ปี ๒๕๕๐)

๓.๔.๓ ประเด็นข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะ จำนวน ๑๘ ประเด็น ดังนี้ (๑) การคงไว้ซึ่งคำแถลงตีความและการขอยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณีบางประการในกติกา (๒) รัฐธรรมนูญฉบับใหม่และกรอบกฎหมาย (๓) การดำเนินงานและสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (๔) การจัดเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบ (๕) การจัดการใช้ความรุนแรงต่อสตรี (๖) การสนับสนุนความเสมอภาคหญิงชาย (๗) การดำเนินการเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต (๘) การดำเนินการกับคดีการสังหารนอกระบบ การบังคับบุคคล

สูญหาย และการทรมานฯ (๙) การจัดการกับคดีค้ำมนุษย์และบังคับใช้แรงงาน (๑๐) การรับรองเสรีภาพ ความปลอดภัย
ของบุคคล และการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมต่อบุคคลที่ถูกกักขังเสรีภาพ (๑๑) การรับรองสิทธิของคนต่างด้าว
และการเคารพหลักการไม่ผลักดันกลับ (Non-refoulement) (๑๒) การรับรองสิทธิในการได้รับการพิจารณา
คดีที่เป็นธรรมและการดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหาร (๑๓) การปรับปรุงสภาพสถานที่คุมขัง (๑๔) การรับรอง
เสรีภาพในการแสดงออก (๑๕) การบังคับใช้กฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ (๑๖) การรับรองสิทธิในการชุมนุม
โดยสงบ (๑๗) การรับรองสิทธิของคนไร้รัฐ (๑๘) การรับรองสิทธิชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองดั้งเดิม

๓.๔.๔ การเผยแพร่และติดตาม (๑) คณะกรรมการฯ เสนอให้รัฐบาลเผยแพร่กติกาสภา
พิธีสารเลือกรับของกติกาฯ ฉบับที่ ๑ และ ๒ รายงานประเทศ ฉบับที่ ๒ และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ
ให้กับทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง และมีการแปลเป็นภาษาไทย (๒) คณะกรรมการฯ ขอให้รัฐบาลจัดส่งข้อมูล
เพิ่มเติมภายใน ๑ ปี นับแต่รับรองข้อสังเกตเชิงสรุป เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและกรอบกฎหมาย การสังหารนอกระบบ
การบังคับบุคคลให้สูญหาย และการทรมานฯ และสภาพสถานที่คุมขัง (๓) ขอให้ส่งรายงานประเทศฯ ฉบับต่อไป
ภายในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

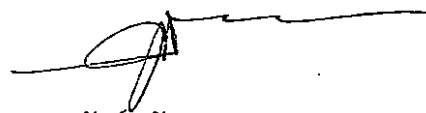
กระทรวงยุติธรรม พิจารณาแล้ว เห็นว่าการเสนอรายงานประเทศฯ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา
เป็นเรื่องสำคัญของรัฐบาลไทยในฐานะรัฐภาคีกติกาฯ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของหลายหน่วยงาน
ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอเรื่อง “สรุปผลการนำเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศ
ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา” ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดังนี้

๔.๑ รับทราบสรุปผลการนำเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศ
ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจา

๔.๒ แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงข้อห่วงกังวล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการ HRC และนำไปพิจารณาประกอบการพัฒนาการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอให้โปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ดันยวรรธนะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๒ ๑๔๑ ๒๗๕๒

โทรสาร ๐๒ ๑๔๓ ๙๖๗๕